

Voorwaarden van verpachting der wind- en rosmolens te Ravenstein, Reek, Uden en Boekel

Op 16 januari 1725 beveelt de heer van Ravenstein aan de landrent-meester Albert Gybkens "naer voorgegane behoirlyke kerke proclamatiën. Voor alle man aen den meestbiedenden te verpaghten

1. den Ravensteynschen windt- en rosmeulen en meulenhuyt;
 2. den Reecksen wintmeulen, meulenhuyt, schuer en daer toe gehoord landt;
 3. beyde wintmeulens, rosmeulen en meulenhuyt tot Uden;
 4. en den wintmeulen en meulenhuyt tot Boekel;
- en dat voor den tydt van ses jaren.

De verpachting vond plaats onder maar liefst 31 voorwaarden. Enkele van deze voorwaarden waren:

- De meulensteenens, soo looper als ligger, die den 1 Mey deses jaers op de respectieve ses meulens bevonden worden, sullen door de meulenmeesters (1) op alle vier hoecken, gelyk dat de manier is, gemeten worden, sullende den aenkomende pagter voor yderen duym by synen aenvank aen den afgaenden pagter betalen vyftien guldens, wel verstaende nogtans, dat de meulensteenens niet syn lame steenen of breukelingen, in welken geval by den landrent-meester sal staen de uytspake hoeveel voor iederen duym sal gekort worden. En wort mede bedongen, dat geene nieuwe steenen binnen 3 maanden vóór de Mey van 't leste pagtjaer op de meulen gebracht worden.
- Wat aengaet de steenen op de rosmeulens, deselve sullen daerby verblyven en by den aenvank oock gemeten worden, sullende de pagter naer verloop van syne pachtjaren gehouden syn, den sleet daarvan, naer uytwysinge der priseringe, die alsdan geschieden sal, aen den landrentmeester betalen
- Pachtters sullen gehouden syn, van elcken windtmolen jaerlijks te betalen voor kastengelt 25 guldens, en dat tot onderhoudinge van het staende werk.
- Pachtters sullen betalen alle maenden precies aen den landrent-meester een twaelfde deel van den jaerlyxten paght in goet en gangbaer gelt, naer valuatie en cours van Hollant, den gulden gerekent ad 20 stuyvers, op peene van parate executie, en voorts op verbeurte van 25 goltguldens, soo wanneer de pagters in gebreke sullen blyven, van't voors. twaelfde deel precies en promptelyk te voldoen, waervoor de borgen, soo wel als principael, subject blyven aen reële excurie als voor.
- Terwyl oock dickwils gebeurt, dat eenige meulenpagters door vastenavontsbieren, nieuwjaersgeschenken en andere onbehoir-lycken manieren de andere maelgenoten tot haer gemael soeken te brengen, soo wort sulx van 's Heeren wegen hiermede verboden, en soo wanneer daer tegens mogte gedaen worden, sal den overtreder, soo menigmael sulx gebeuren mogte, met 10 goltg. gestraft worden.
- Pagters en hare gansche familie, neffens de meulenknegten, sullen, des noot synde, sweeren, ydereen het syne te geven, niemants goet te verwisselen, ieders cooren wel te malen, de ingesetene voor vrembden te gerieven, en oft gebeurde, dat iemant syn cooren op den meulen gebragt hebbende, hetselve by versuym van den pagter oft syne luydens quam te verliesen, sal den voors. pagter alsulken persoon daervoor behoorlyck contentement geven.

Uit de bovenomschreven verpachting blijkt dat in ieder geval in 1725 in Boekel een windmolen met molenhuis stond, die toen eigendom was van de Heer van Ravenstein, die het zogenaamde molenrecht bezat en deze molen ook heeft laten bouwen. Waar of wanneer is niet met zekerheid bekend. Naar alle waarschijnlijkheid werd de molen gebouwd op het buurtschap De Elzen (thans Molenakker) en werd later, mogelijk tussen 1830 en 1867) verplaatst naar het centrum van Boekel.